

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КеАҚ «Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ»

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НАО «ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА»

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
NJSC «L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY»

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТА КҮНІНЕ АРНАЛҒАН
«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАСЫ:
ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ,
«НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН:
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»
ПОСВЯЩЕННАЯ ДНЮ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE,
«NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN:
ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES»
DEDICATED TO THE DAY OF THE NATIONAL CURRENCY
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

13 ҚАРАША, 2024 АСТАНА

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА**

**MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY**

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ
ВАЛЮТАСЫ: ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ ЖӘНЕ
ҚАРЖЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»**

**Қазақстан Республиканың ұлттық валюта күніне арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ**

13 қараша 2024 жыл

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

**Международной научно-практической конференции,
«НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН:
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»
посвященной дню Национальной валюты Республики Казахстан
13 ноября 2024 год**

COLLECTION OF MATERIALS

**International scientific and practical conference,
«NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN:
ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES»
dedicated to the Day of the National Currency of the Republic of Kazakhstan
November 13, 2024**

ASTANA, 2024

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)
Ж 14

«Қазақстан Республикасының Ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы = Международная научно-практическая конференция «Национальная валюта Республики Казахстан: экономический рост и финансовые технологии» = International scientific and practical conference «National currency of the Republic of Kazakhstan: economic growth and financial technologies» - Астана: – 688 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-82-2

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы күніне арналған "Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары" тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағында жас ғалымдар, докторанттар, магистранттар мен студенттер өткізген өзекті және проблемалық мәселелер бойынша авторлық зерттеулердің нәтижелері ұсынылған. Басылым студенттерге, магистранттарға, докторанттарға, сондай-ақ қазіргі ғылымның өзекті мәселелерімен айналысатын оқырмандардың кең ауқымына арналған.

В сборнике материалов международной научно-практической конференции, посвященный дню национальной валюты Республики Казахстан на тему «НАЦИОНАЛЬНАЯ ВАЛЮТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ И ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ» представлены результаты авторских исследований по актуальным и проблемным вопросам, проведенных молодыми учеными, докторантами, магистрантами и студентами. Издание предназначено для студентов, магистрантов, докторантов, а также для широкого круга читателей, занимающихся актуальными проблемами современной науки.

The collection of materials from the international scientific and practical conference dedicated to the Day of the National Currency of the Republic of Kazakhstan on the topic "NATIONAL CURRENCY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN: ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL TECHNOLOGIES" presents the results of the author's research on current and problematic issues conducted by young scientists, doctoral students, master's students and students. The publication is intended for students, master's students, doctoral students, as well as for a wide range of readers involved in current issues of modern science.

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)

ISBN978-601-7697-82-2

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)
Ж 14

Рецензенттер:

Алина Г.Б. - ҚР БҒМ БҒСБК қауымдастырылған профессоры, Esil University мекемесінің «Бизнес және басқару» факультетінің деканы

Мажитов Д.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, «Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КЕАҚ профессоры

Редакциялық алқа:

Жағыпарова А.О. – экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Экономика факультетінің деканы, Астана қ.

Мақыш С.Б. – экономка ғылымның докторы, профессор, Esil университетінің бірінші проректоры – академиялық мәселелер жөніндегі проректор, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ диссертациялық кеңесінің төрағасы, Астана қ.

Бұлақбай Ж.М. – экономика ғылымдарының кандидаты., доцент, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі, Астана қ.

Майдырова А.Б. – экономка ғылымның докторы, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі, Астана қ

Сембиева Л.М. – экономка ғылымның докторы, профессор, ЕҰУ «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Аманова Г.Д. - экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Муталиева Л.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Туризм» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

Мухияева Д.М. –Phd докторы қауымдастырылған профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі. Л.Н.Гумилева, Астана қ.

ISBN 978-601-7697-82-2

«Қазақстан Республикасының Ұлттық валютасы: экономикалық өсу және қаржы технологиялары» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының еңбектер жинағы. – Астана: "Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті"КЕАҚ, 2024. – 699

Сборник трудов международной научно-практической конференции «Национальная валюта Республики Казахстан: экономический рост и финансовые технологии» . – Астана: НАО «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева», 2024. – 699

Works of the International scientific and practical conference «National currency of the Republic of Kazakhstan: economic growth and financial technologies» . – Astana: NAO "L.N. Gumilyov Eurasian National University", 2024. – 699

ISBN 978-601-7697-82-2

УДК 336.743 (574)
ББК 65262.6 (5Қаз)

© "Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті"КЕАҚ, 2024
© НАО «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева», 2024
© NAO "L.N. Gumilyov Eurasian National University", 2024

и другие области.

Устойчивое развитие регионов обеспечивается сбалансированным и эффективным использованием финансовых ресурсов, а также созданием условий для устойчивого экономического роста. Это включает в себя развитие инвестиционной деятельности, поддержку сферы предпринимательства, охрану окружающей среды, повышение качества жизни населения и другие меры.

Повышение финансовой обеспеченности регионов и обеспечения их устойчивого развития требует комплексного подхода, включающую в себя улучшение налоговой политики, стимулирование инвестиций, развитие региональных финансовых институтов, а также инклюзивности уровня финансовой грамотности населения.

Таким образом, финансовая обеспеченность и устойчивость развития регионов играют ключевую роль в обеспечении их экономического и социального развития, и требуют комплексного подхода и перспективных стратегий.

Список использованной литературы:

1 Dziamulych, M.I. Financial security of sustainable development of the region. Economic Forum. 2023. Vol. 13, No. 3, 128 -133.

2 Галазова М. В., Кулагина Н. А., Родионов Д. Г. Концептуальные аспекты обеспечения финансовой безопасности для прогнозирования бюджетной сбалансированности регионального развития. Russian Journal of Management. 2022. Volume 9 № 4.

3 Ахмедов Р.Р. Проблемы повышения устойчивости региональных финансовых рынков // Финансы и кредит. – 2008. – № 6.

4 Шорник Е.А., Доценко Е. Ю. Финансовая обеспеченность устойчивости регионального экономического развития. Российский экономический университет им. Г.В. Плеханова. 2018. Статья в сборнике трудов конференции, 380–383.

5 Yesentugelov A. (2010). Strategy for post-crisis modernization of the economy of Kazakhstan. Astana

6 Поподько Г.И. Инклюзивное развитие ресурсного региона. «Региональная экономика и управление: электронный научный журнал». 2021. №1 (65).

7 Samans, R., Blanke, J., Drzeniek, M., Corrigan, G. The Inclusive Growth and Development Report 2017. Geneva, Switzerland: World Economic Forum // World Economic Forum.

8 Hasmath, R. Inclusive growth, development and welfare policy: A critical assessment. New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2015. 293.

9 Feshari, M., Valibeigi, M. Determinants of inclusive growth in iranian regions (sure approach in panel data) // Regional Science Inquiry. 2017. Т. 9.

ӘОЖ (336.43)

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ ЖӘНЕ ОНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕ ӘСЕРІ

*2 курс докторанты Амангельдинова М.К.,
э.ғ.к., «Қаржы» кафедрасының профессоры, Сапарова Б.С.,
Абдужаппаров А.*

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ.,
Қазақстан Республикасы,
E-mail: aamangeldinovaa@gmail.com

Аңдатпа. Инвестициялық қаржы жүйесі экономиканың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Ол капиталдың тиімді жұмсалуды, кәсіпкерліктің дамуын және ұлттық экономиканың өсуін қамтамасыз етеді. Инвестициялық жүйені жетілдіру — бұл нарықтық

катынастарды дамыту, инвестициялық климатты жақсарту және экономикалық өсуді қамтамасыз ету үшін қажет.

Бұл мақалада инвестициялық қаржы жүйесін жетілдірудің негізгі жолдары қарастырылған. Инвестициялық жүйенің тиімділігін арттыру үшін заңнамалық реттеуді жақсарту, ақпараттық қолдау жүйесін дамыту, инвестициялық институттарды нығайту, білім беру мен кадрларды даярлауды жетілдіру, сараптамалық қолдау көрсету және инвестициялық климатты жақсарту шаралары ұсынылған. Сондай-ақ, халықаралық ынтымақтастықтың маңызы атап өтілді. Статистикалық мәліметтер мен заманауи тәжірибелерді ескере отырып, ұсынылған шаралар елдің экономикалық тұрақтылығын қамтамасыз ету, кәсіпкерлікті дамыту және инвестициялық белсенділікті арттыруға мүмкіндік береді. Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру ұлттық экономиканың өсімін күшейтіп, қоғамның әл-ауқатын арттыру үшін маңызды. Заман талабына сай жасыл қаржыландыруды, цифрландыру және жаңа инновациялық технологияларды қолданудың инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіруде бәсеке қабілеті зор.

Кілт сөздер: қаржы жүйесі, инвестициялық қаржы, жасыл қаржыландыру, цифрландыру, инновациялық технологиялар

Аннотация. Инвестиционно-финансовая система является важнейшей составляющей экономики. Она обеспечивает эффективное расходование капитала, развитие предпринимательства и рост национальной экономики. Совершенствование инвестиционной системы необходимо для развития рыночных отношений, улучшения инвестиционного климата и обеспечения экономического роста.

В данной статье рассматриваются основные пути совершенствования инвестиционной финансовой системы. Для повышения эффективности инвестиционной системы предложены меры по улучшению законодательного регулирования, развитию системы информационной поддержки, укреплению инвестиционных институтов, совершенствованию образования и подготовки кадров, экспертной поддержке и улучшению инвестиционного климата. Также было отмечено значение международного сотрудничества. С учетом статистических данных и современного опыта предложенные меры позволят обеспечить экономическую стабильность страны, развитие предпринимательства и повышение инвестиционной активности. Совершенствование инвестиционной финансовой системы важно для усиления роста национальной экономики и повышения благосостояния общества. Зеленое финансирование, цифровизация и применение новых инновационных технологий имеют большое влияние на совершенствование инвестиционной финансовой системы.

Ключевые слова: финансовая система, инвестиционные финансы, зеленое финансирование, цифровизация, инновационные технологии

Annotation. The investment and financial system is the most important component of the economy. It ensures the efficient use of capital, the development of entrepreneurship and the growth of the national economy. The improvement of the investment system is necessary for the development of market relations, improvement of the investment climate and ensuring economic growth.

This article discusses the main ways to improve the investment financial system. To improve the efficiency of the investment system, measures are proposed to improve legislative regulation, develop an information support system, strengthen investment institutions, improve education and training, expert support and improve the investment climate. The importance of international cooperation was also noted. Taking into account statistical data and modern experience, the proposed measures will ensure the economic stability of the country, the development of entrepreneurship and increased investment activity. The improvement of the investment financial system is important for strengthening the growth of the national economy and improving the welfare of society. Green finance, digitalization and the use of new innovative technologies have a great impact on improving the investment financial system.

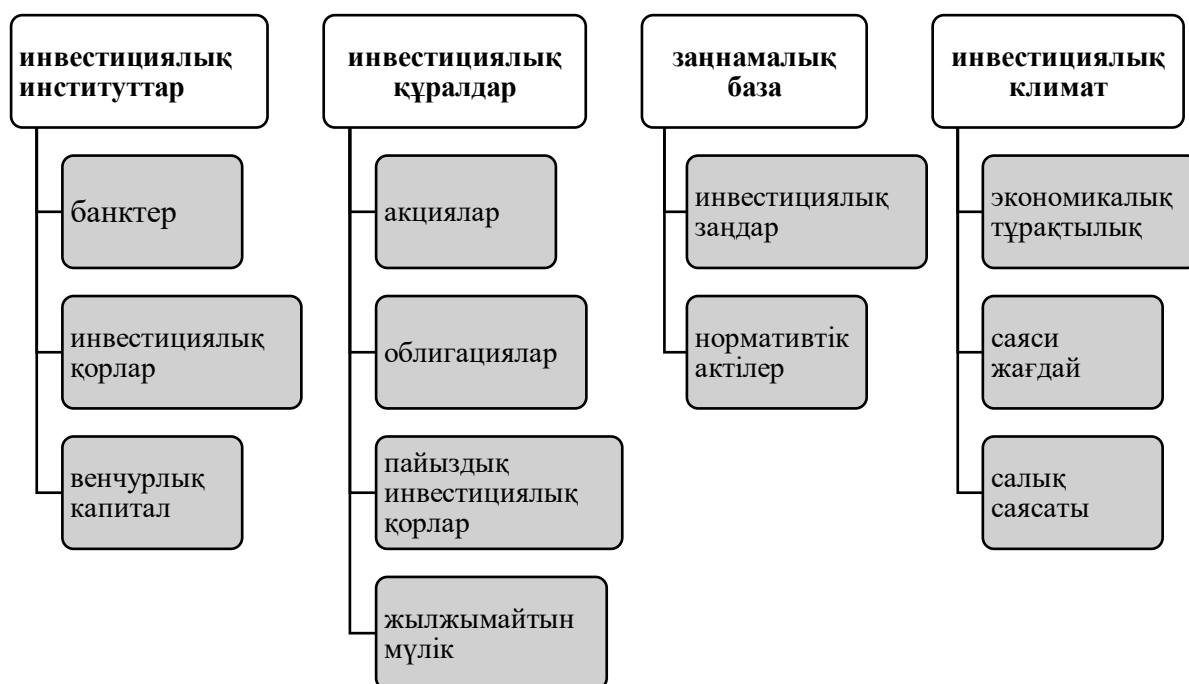
Keywords: financial system, investment finance, green finance, digitalization, innovative technologies

Инвестициялық қаржы жүйесі бірнеше негізгі компоненттерден тұрады. Біріншісі — инвестициялық институттар, яғни банктер, қор нарығы, инвестициялық қорлар және венчурлық капитал. Екіншісі — инвестициялық құралдар, оларға акциялар, облигациялар, инвестициялық пайлар, жылжымайтын мүлік жатады. Үшіншісі — заңнамалық база, инвестициялық қызметті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер. Төртіншісі — инвестициялық климат, яғни экономикалық тұрақтылық, саяси жағдай және салық саясаты[1]. Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру жолдарына келсек, ең алдымен, заңнамалық реттеуді атап өтуге болады. Инвестициялық қызметті қолдайтын және қорғауды қамтамасыз ететін заңдардың сапасын арттыру қажет. Инвесторлардың құқықтарын қорғау, салық жеңілдіктерін беру, келісім-шарттардың тұрақтылығын қамтамасыз ету — бұл мәселенің негізгі аспектілері.

Ақпараттық қолдау да маңызды рөл атқарады. Инвесторларға арналған ақпараттық платформалардың құрылуы, яғни инвестициялық жобалар, нарықтық трендтер мен мүмкіндіктер туралы мәліметтерді ұсыну, инвестициялық шешімдерді қабылдауға көмектеседі. Инвестициялық институттарды дамыту да маңызды. Жаңа инвестициялық қорлар мен банктерді ашу, венчурлық капиталды тарту, шетелдік инвестицияларды тарту экономикалық өсімді ынталандырады.

Білім беру мен кадрларды даярлау инвестициялық мәдениетті қалыптастыруда шешуші рөл атқарады. Инвестициялық білім беру бағдарламаларын енгізу, жоғары оқу орындарында арнайы курстар ашу арқылы азаматтарды инвестициялау саласында сауаттандыру керек. Сараптамалық қолдау да өзекті мәселе. Инвестициялық жобаларды сараптамалық бағалау қызметтерін дамыту, инвесторларға нарықты зерттеу және жобаларды бағалау бойынша кеңес беру оларға дұрыс шешім қабылдауға көмектеседі.

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру инвестициялық қызметке оң әсер тигізеді. Біріншіден, капиталдың тиімділігін арттырады, екіншіден, инвесторлар сенімділігін күшейтеді. Инвестициялардың артуы кәсіпкерліктің даму деңгейін көтереді, жаңа жұмыс орындарын ашады және инновацияларды ынталандырады. Соның нәтижесінде ұлттық экономиканың тұрақтылығы нығайып, сыртқы және ішкі экономикалық шоктарға төзімділігі артады.

Сурет 1. Инвестициялық қаржы жүйесі

Халықаралық Валюта Қоры (ХВҚ) мәліметтері бойынша, 2023 жылы әлемдік инвестициялар көлемі 1,8 триллион долларды құрады, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 10% азайған. Бұл тенденция көптеген елдердегі экономикалық тұрақсыздық, инфляцияның өсуі және геосаяси шиеленістермен байланысты. Атап айтқанда, Азия-Тынық мұхиты аймағында шетелдік тікелей инвестициялар 20% төмендеген, ал Еуропада 15% қысқарған[2].

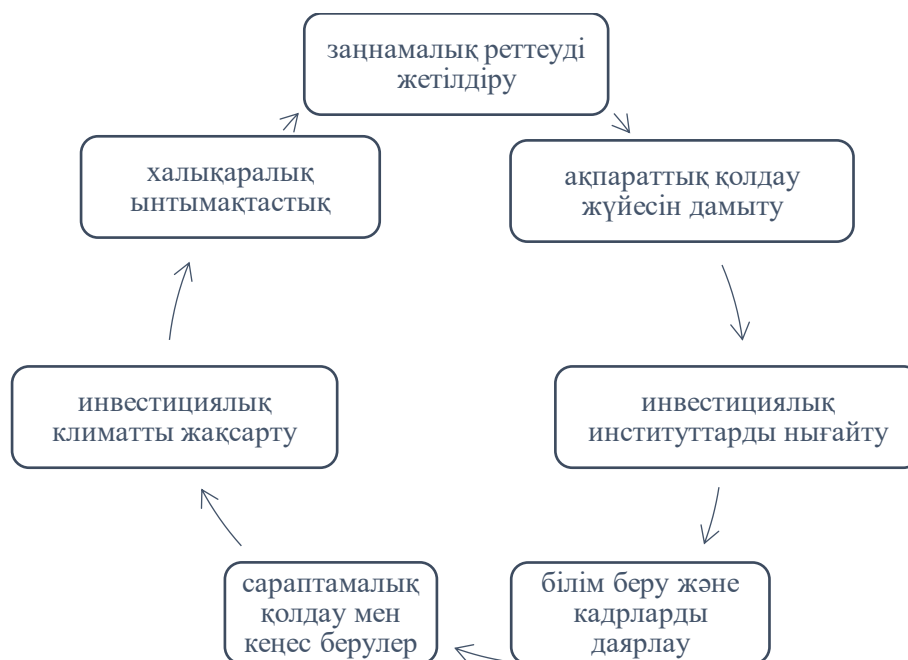
Қазақстанда 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында шетелдік инвестициялар 12% өсіп, 6 миллиард долларды құрады[3]. Бұл елдегі инвестициялық климаттың жақсарып келе жатқанын көрсетеді, атап айтқанда, «Бір терезе» қағидаты бойынша қызмет көрсетуді енгізу және салық жеңілдіктерін беру нәтижесінде.

Дүниежүзілік банктің мәліметі бойынша, 2022 жылы жаһандық тікелей шетелдік инвестициялар (ТШИ) шамамен 1,6 триллион долларды құрады, бұл 2021 жылмен салыстырғанда 25% - ға аз. Бұл төмендеу экономикалық тұрақсыздыққа және COVID-19 пандемиясының салдарына байланысты болды. Сонымен бірге, UNCTAD мәліметтері бойынша, ТШИ 2023 жылы 15% - ға өседі деп күтілуде, бұл әлемдік ауқымдағы инвестициялық белсенділіктің қалпына келгенін көрсетеді.

Қазақстанда, Ұлттық Банктің статистикасына сәйкес, 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында шетелдік инвестициялар көлемі 8,3 миллиард долларға жетті, бұл 2022 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 20% - ға артық. Бұл реттеуші процедураларды жеңілдету және салық жеңілдіктерін енгізу шараларынан туындаған елдегі инвестициялық ахуалдың жақсарғанын көрсетеді.

Бұған жасыл облигациялар мен тұрақты қорлар сияқты жасыл қаржы құралдарын дамыту және ашықтық пен тәуекелдерді дәл бағалау үшін блокчейн және жасанды интеллект сияқты технологияларды пайдалану кіреді. Финтех және цифрлық платформалар инвестицияларға қол жеткізуді жеңілдетеді, ал ERP критерийлерін енгізу инвесторлардың ашықтығы мен сенімін арттырады. Мемлекеттік қолдау, салықтық жеңілдіктер және оқыту тұрақты жобаларға инвестицияларды тартымды және тиімді ету арқылы нарықты ынталандыруға көмектеседі [4].

Climate bonds Initiative есебіне сәйкес, 2022 жылы жасыл облигациялар шығарылымы 500 миллиардтан астам долларды құрады. Бұл инвесторлардың экологиялық жауапты жобаларға деген қызығушылығын көрсетеді. 2023 жылы қаржылық қызметтерде AI және машиналық оқытуды пайдалану 30 миллиард долларға бағаланды және 2027 жылға қарай 125 миллиард долларға дейін өседі деп болжануда. Жасыл қаржыландыру жаңартылатын энергия және энергияны үнемдейтін технологиялар сияқты экологиялық таза жобалар үшін капиталды тартады. Инновациялар, соның ішінде Blockchain және AI, қаражатты пайдаланудың ашықтығын, оңтайландырылуын және сенімді мониторингін қамтамасыз етеді. Ірі қаржы институттарының 40%-дан астамы блокчейнді ашықтық пен тұрақты инвестицияларды бақылау үшін қолдана бастады, бұл сенімділікті арттыруға және тәуекелдерді азайтуға көмектеседі[5]. Цифрландыру инвестицияларға финтех платформалары арқылы қол жеткізуді жеңілдетеді, ал ESG критерийлері инвестициялық шешімдерді жауапкершілікті және тұрақты етеді. Саясат пен ынталандыру арқылы мемлекетті қолдау теңдестірілген және тұрақты қаржы жүйесін құра отырып, осы тәжірибелерді жедел енгізуге ықпал етеді.

Сурет 2. Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру жолдары

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру — экономиканың тұрақты дамуы мен инвестициялық белсенділікті арттыру үшін маңызды міндет. Мынадай жолдар арқылы инвестициялық қаржы жүйесін жақсартуға болады:

1. Заңнамалық реттеуді жетілдіру.

Инвесторлардың құқықтарын қорғау: Инвестициялық заңдардың сапасын арттыру, инвестициялық келісімдердің тұрақтылығын қамтамасыз ету.

Салық жеңілдіктері: Инвесторларға салықтық ынталандырулар беру, әсіресе жаңа технологияларды енгізу және кәсіпорындарды дамыту үшін.

2. Ақпараттық қолдау жүйесін дамыту.

Ақпараттық платформалар: Инвесторларға арналған онлайн платформалар құру, онда инвестициялық жобалар, нарықтық жағдайлар мен трендтер туралы ақпарат ұсынылады.

Ашықтық: Инвестициялық процестердің ашықтығын қамтамасыз ету, бұл инвесторлардың сенімін арттырады.

3. Инвестициялық институттарды нығайту.

Жаңа қаржы құралдары: Инвестициялық қорлар мен венчурлық капиталды дамыту, сондай-ақ халықтың жинақтарын инвестициялауға ынталандыратын механизмдерді енгізу.

Кәсіпкерлерді қолдау: Стартаптарды қаржыландыруды жеңілдету, шағын және орта бизнеске инвестиция тарту.

4. Білім беру және кадрларды даярлау.

Инвестициялық білім беру бағдарламалары: Жоғары оқу орындарында инвестициялық білім беру курстарын енгізу, кәсіби даму бағдарламаларын ұйымдастыру.

Инвестициялық мәдениетті қалыптастыру: Халық арасында инвестициялау туралы білімді арттыру, қаржылық сауаттылықты көтеру.

5. Сараптамалық қолдау мен консультациялар.

Эксперттік топтар: Инвестициялық жобаларды бағалау және тәуекелдерді талдау бойынша сарапшы топтар құру.

Консультациялық орталықтар: Инвесторларға және кәсіпкерлерге нарықты зерттеу, инвестициялық стратегияларды дамыту бойынша кеңес беру.

6. Инвестициялық климатты жақсарту.

Саяси тұрақтылық: Саяси жағдайды тұрақтандыру, коррупцияны төмендету.

Инфрақұрылымды дамыту: Инвестициялық инфрақұрылымды жақсарту, яғни көлік, энергетика, ақпараттық технологиялар саласында жобаларды жүзеге асыру.

7. Халықаралық ынтымақтастық. Шетелдік инвестициялар тарту: Халықаралық нарықтарға шығу, шетелдік инвестицияларды тарту стратегияларын әзірлеу.

Халықаралық тәжірибені қолдану: Басқа елдердің тәжірибелерін зерттеу, тиімді инвестициялық практикаларды енгізу.

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру еліміздің экономикалық дамуында шешуші рөл атқарады. Жоғарыда аталған жолдарды жүзеге асыру арқылы инвестициялық климатты жақсартып, кәсіпкерлікті дамытуға, экономиканың өсімін қамтамасыз етуге болады.

Жасыл қаржыландыру және инновациялық технологиялар арқылы инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру экономиканың тұрақтылығы мен тиімділігін арттыруға бағытталған.

Инвестициялық қаржы жүйесін жетілдіру — бұл кешенді процесс, ол мемлекеттің, қаржы институттарының және жеке сектордың бірлескен күш-жігерін талап етеді. Бұл жүйені тиімді басқару инвестициялық белсенділіктің өсуіне, экономиканың тұрақты дамуына және халықтың өмір сапасының артуына ықпал етеді. Осы мақсаттарға жету үшін заманауи тәсілдерді енгізу, өзгерістерге бейімделу және халықаралық серіктестермен белсенді ынтымақтастық жасау қажет.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1 UNCTAD, World Investment Report, 2023 [<https://unctad.org>]

2 Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі. Шетелдік инвестициялар туралы мәліметтер, 2023 [<https://www.nationalbank.kz>]

3 Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі, 2023 [<https://stat.gov.kz/>]

4 Ghosh A., Nanda A., Green Finance and Investment: A Global Perspective. Routledge, 46-49 p, 2022

5 «Digital Finance: Security tokens and unlocking the real potential of blockchain» by Baxter Hines, 74-75 p, 2023

УДК(336)

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФОНДОВОГО РЫНКА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ КАЗАХСТАНА

Сыздықов Абылай Жетписович

Научный руководитель: д.э.н., профессор Аймурзина Баглан Толегеновна,
Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, г. Астана, Республика
Казахстан

E-mail: syzdykovabylai@gmail.com

Аннотация: В статье рассматривается значение фондового рынка Казахстана для устойчивого экономического развития страны. Изучаются способы, которыми Казахстанская фондовая биржа (KASE) содействует привлечению капитала, укрепляет финансовую стабильность и способствует интеграции Казахстана в мировую экономику. Также анализируются факторы, влияющие на рыночную капитализацию, включая макроэкономические показатели и роль регулирующих органов. Результаты исследования показывают, что дальнейшее развитие фондового рынка играет важную роль в достижении стратегических целей Казахстана по диверсификации экономики и устойчивому росту.

Ключевые слова: Фондовый рынок, Казахстанская фондовая биржа, рыночная капитализация, экономическое развитие, привлечение капитала, финансовая стабильность.

Аннотация: Бұл мақалада Қазақстанның тұрақты экономикалық дамуына қор нарығының маңызы қарастырылады. Қазақстандық қор биржасы (KASE) капитал тартуға, қаржылық тұрақтылықты нығайтуға және Қазақстанның әлемдік экономикаға интеграциялануына ықпал ететін әдістері зерттеледі. Сондай-ақ, нарықтық капиталдандыруға